

Podpisani člani skupine strokovnjakov, ki jo je dne 6. 12. 2011 imenoval Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost visokem šolstvu, podajamo na osnovi 8. člena Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov naslednje skupno

POROČILO O PRESOJI

VLOGE ZA PRVO AKREDITACIJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Ime študijskega programa	Humanistične znanosti
Stopnja in vrsta	študijski program 2. stopnje, interdisciplinarni
Trajanje	2 leti
Vlagatelj	ISH
Predlagatelj	Fakulteta za podiplomski humanistični študij

1. Vpetost v okolje

ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij je ena prvih institucij v Sloveniji, kjer so začeli uspešno povezovati interdisciplinarne humanistične raziskave z ustreznim podiplomskim izobraževanjem. Na ta način se je začelo vzpostavljati celostno polje znotraj humanistike, ki ni bilo predmetnostno naddeterminirano, kar je omogočalo bogato paleto raziskovalnega in pedagoškega dela. Pri tem se je ISH že od vsega začetka povezoval s pomembnimi raziskovalnimi in pedagoškimi inštitucijami na področju humanistike. Mednarodne povezave so (in še) zagotavljajo pravo podlago za razvoj interdisciplinarne humanistike na Slovenskem in za ustrezno prepoznavnost le te na svetovnem znanstvenem zemljevidu. Posebej moramo poudariti še dejstvo, da je institucija bila vedno usmerjena v raziskovanje in poučevanje področij in tem, ki so bili dolgo časa odrinjene in označene za drugorazredne (ženske študije, vprašanje manjšin, drugačen pogled na medije in izgrajevanju narodov). Vpetost institucije v družbeno okolje se kaže na dva načina: na prikrit, subverzivni način, ko se odpirajo nova področja in se konstituirajo nova raziskovalna (in izobraževalna) polja in na odkrit način, kjer se skozi javno nastopanje, publikacije in drugo propedevtično delo članic in članov ISH (raziskovalk in raziskovalcev, učiteljic in učiteljev, študentk in študentov) vzpostavlja zavest o potrebnosti humanističnih raziskav in študijev za izgrajevanje demokratične skupnosti in vzpostavljanje pravih temeljev za aktivno sobivanje v posameznik in posameznikov, ožjih in širših družbenih skupnosti, držav in naddržavnih (in nadnacionalnih) institucij. Ugotavljamo, da so predlagane kompetence bodočih diplomantk in diplomantov ustrezen izraz le teh spoznanj tako na čisto teoretskem kot tudi na praktičnem nivoju. Splošne in predmetno specifične kompetence diplomantov se v splošnem skladajo z učnimi izidi študentov. Predmetno specifične kompetence so dodatno navedene v učnih načrtih. Učni načrti v navedbah ciljev in kompetenc ne ločujejo posameznih ciljev, ki vodijo h konkretnim predmetno specifičnim kompetencam, temveč so le te navedene splošno, pri nekaterih je izražen zgolj namen predmeta. Glede zaposljivosti moramo poudariti, da so uporabljene zelo posplošene opredelitve, ki temeljijo na omembah evropskega trga delovne sile in na primerljivost študijskih programov s programi iz razvitih

evropskih držav in na tej podlagi sklepa na nove poklice, kar je tipična zmotna v sklepanju na eni strani in na drugi strani nima vloge nobenih konkretnih analiz. Priloženo je mnenje ministrice, ki se pridružuje mnenju o zaposljivosti diplomantov, vendar, zgolj v splošnem, brez konkretnih podatkov o potrebah. Ob tem pa je treba priznati, da je to splošni problem za interdisciplinarne humanistične študije in njihove diplomante ne le v Sloveniji, ampak tudi v celotnem evropskem prostoru.

2. Delovanje visokošolskega zavoda

ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij je, kljub relativno kratkemu času obstoja, v slovenskem in mednarodnem okolju uveljavljen visokošolski zavod, ki *izpolnjuje namen komplementarnosti in sledi splošno zastavljenim ciljem mreženja, vendar iz vloge in javno dostopnih informacij niso razvidni jasno izraženi, poslanstvo in vizija ter strategija ali načrt za uresničevanje oblikovanih ciljev.*

Notranja organiziranost zavoda je primerna in skladna z merili in zakonom, kar se da razbrati iz Statuta. Prav tako ima ISH tudi razvejano in zelo uspešno znanstveno-raziskovalno dejavnost, ki je temelj predlaganega magistrskega študijskega programa. Delež učnih vsebin, utemeljen na doseženem in aktualnem znanstveno-raziskovalnem delu nosilcev predmetov je ustrezno izkazan. Tudi mednarodno sodelovanje je na visokem nivoju, kar dokazujejo tudi javno dostopne informacije in priložen *Načrt o mednarodnem sodelovanju*. Vlagatelj v vlogi poleg projektov razvidnih v bazi SICRIS, navaja tudi projekte, ki tam niso evidentirani. Klasifikacija študijskega področja in znanstvenih disciplin je ustrezna, ter skladna z delovanjem fakultete na pedagoškem in znanstveno-raziskovalnem področju. Praktično usposabljanje, glede na naravo študijskega programa, ni predvideno.

3. Kadri

ISH ima ustrezno kadrovska strukturo tako na pedagoškem kot na podporno strokovnem področju, ki ustrezno pokriva široko interdisciplinarno področje predlaganega študijskega programa in na ta način daje prava zagotovila za uspešno izvajanje le tega. Tudi habilitacije posameznih nosilcev so ustrezne in primerljive s tistimi na ljubljanski univerzi. Senat ISH ima, glede na zakonske določbe, ustrezno strukturo.

4. Študenti

Na ISH Fakulteti za podiplomski humanistični študij imajo ustrezno razvito svetovalno službo za študente. Vse informacije o vpisu in o študiju so objavljene na spletni strani zavoda. Sicer pa informacije in storitve študentom zagotavlja podporna služba: referat za študentske zadeve. Vloga ne omenja, kako se rešuje to delo takrat, ko pride (bi prišlo) do dalj časa trajajoče odsotnosti odgovorne osebe v referatu. Fakulteta študentom s posebnimi potrebami in študentom, ob upoštevanju njihovih specifičnih potreb pri sami izvedbi študijskih programov zagotavlja enakovredne možnosti študija s posebnimi prilagoditvami. Predvideno je 25 razpisnih mest. Vloga predvideva – na podlagi povpraševanja, razširjene ponudbe študijskih predmetov in ob večji izbirnosti povečano število vpisnih mest. Zaposljivost diplomantov je v vlogi, del – *vpetost v okolje* opredeljena zgolj splošno, tudi s sklicevanjem na evropski trg dela. Vloga navaja strategijo in metodo spremljanja

diplomantov, za katere navaja, da po dokončanem študiju niso imeli težav pri iskanju zaposlitve, vendar za to niso priložena konkretna dokazila. Zato je težko ovrednotiti tudi predlagan obseg vpisa, saj potrebe in posledično zaposlitvene možnosti diplomantov relevantnih okolij niso izpričane v ustreznih dokazilih.

Predlagani program ne predvideva posebnega praktičnega usposabljanja. Je pa v programu predvideno ustrezno vključevanje študentov v raziskovalne projekte.

Institucija ima že sedaj utečeno sodelovanje z drugimi raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami doma in po svetu, kar, skupaj s shemo Erasmus, omogoča ustrezno študentsko izmenjavo.

Po členih od 56. do 58. Statuta ISH so študenti organizirani v Študentski svet ISH, ter po 30. členu Statuta ISH petinsko zastopani prek predstavnikov v Senatu ISH, kjer je zagotovljeno njihovo enakopravno sodelovanje. Študentski svet o svojem delu študente obvešča preko referata za študij ali preko študentkih spletnih strani. Študenti imajo petinsko zastopnost v Akademskem zboru, po 44. členu Statuta ISH. Predstavniki študentov sodelujejo pri delu fakultetnih organov, ter v različnih študentskih organizacijah.

Vloga navaja priprave letnih vprašalnikov o kakovosti izvajanja predavanj, v namen evalvacije pedagoškega dela in obremenitve pri posameznih obveznostih, ki jih zavod pošlje študentom po zaključku predavanj posameznega modula. Vloga navaja izvolitev dveh študentov v ta namen. Analiza evalvacijskega vprašalnika je povzeta v evalvacijskem poročilu ob koncu leta, objavljen na spletni strani ISH. Na spletni strani so objavljena vsebinska poročila za vsa leta do 2011 in zadnje samoevalvacijsko poročilo za leto 2007. Opredeljeni so jasno določeni cilji glede kakovosti izobraževanja po načelih, določenih v *Kriterijih in gradivih za samoevalvacijo izobraževalnih programov*, kar izkazuje redno zbiranje in analiza podatkov o učnih izidih študentov in celotnega izobraževanja. Kriteriji učinkovitosti so izraženi v tabelah; izpričana je prehodnost, povprečna dolžina študija, dostopnost do informacij, mobilnost, ustrezna organiziranost, kadrovska usposobljenost, prenos znanja v prakso.

Študenti individualno in preko predstavnikov v ŠS ISH nastopajo kot deležniki pri evalvaciji in obravnavi evalvacijskih poročil. Študenti sodelujejo na aktivni ravni pri oblikovanju mnenj in pobud.

5. Materialni pogoji

Za učinkovito izvajanje študijskega procesa predlagatelj razpolaga z ustreznimi prostori, ki so tudi ustrezno opremljeni s sodobno informacijsko-komunikacijsko in učno tehnologijo. Pretežni del predavalnic ima direkten internetni dostop in video projektor. Fakulteta razpolaga tudi z lastno čitalnico in knjižnico, vpisano v razvid knjižnic, ki deluje v okviru knjižničnega sistema COBISS, kjer se izmenjuje gradivo z ostalimi slovenskimi knjižnicami. Posebej je treba poudariti skrb institucije za študente in predavatelje s posebnimi potrebami, kar je znak dejanskega uprimerjanja njenega izvirnega poslanstva.

Iz vloge in priložene dokumentacije ni razvidna ocena finančnih sredstev za obdobje akreditacije. Viri financiranja so v splošnem opisu opredeljeni v vlogi, *premoženje in financiranje* je splošno opredeljeno v Statutu ISH od 94. do 98. člena.

6. Zagotavljanje kakovosti

Na podlagi predloženega gradiva in javno dostopnih materialov in upoštevanju slovenskih in evropskih predpisov je mogoče zaključiti, da je področje zagotavljanja kakovosti na instituciji ustrezno urejeno, saj v procesu, ki je ustrezno statutarno reguliran, sodelujejo vsi deležniki

na različnih nivojih (Senat, Upravni odbor, Akademski zbor, ostali zaposleni). Zavod ima jasno določene cilje kakovosti, ki jih tudi uspešno udejanja, kar je razvidno iz *Kriterijev in gradiv za samoevalvacijo izobraževalnih programov* in *Pravilnika o spremljanju in ocenjevanju kakovosti študijskega in raziskovalnega dela*. Pri tem zavod uporablja številne mehanizme za spremljanje in zagotavljanje kakovosti, ki izhajajo iz ugotovitev zunanje evalvacije Univerze v Ljubljani leta 2007. Samoevalvacije se izvajajo periodično, vsebinske analize pa vsako leto, kar je razvidno iz letnih vsebinskih poročil, ki so javno dostopna. Informacije o zaposljivosti diplomantov se v preteklosti niso sistematično zbirale in analizirale.

7. Potreba po študijskem programu

Potrebo po izobraževanju visoko usposobljenih kadrov s področja interdisciplinarne humanistike utemljuje predlagatelj tako, da se sklicuje na razvojno naravnost in evropsko primerljivost, kar naj bi bilo utemeljeno z izpričano mednarodno primerjavo s tremi sorodnimi tujimi (EU) študijskimi programi. Sklep, ki naj bi bil utemeljeno izpeljan iz teh podmen, o možnostih zaposlovanja diplomantov na evropskem in domačem trgu, v gospodarstvu in negospodarstvu je zelo posplošen in razen mnenja ministrice Majde Ravnikar Širca (ki pa je ravno tako zelo splošno) nima nikakršnih stvarnih dokazil. Vendar, kot smo zapisali že prej, to ni značilnost le tega programa, ampak velike večine interdisciplinarnih študijskih programov znotraj humanistike v evropskem prostoru.

8. Organizacija in izvedba izobraževanja

Predlagani študijski program je usmerjen izrazito interdisciplinarno in s svojo vsebino omogoča, če se bodo predlagatelji za to odločili v prihodnje, bogato modularno zgradbo humanističnih študijev. Vsi ti nastavki so v vlogi za akreditacijo ustrezno argumentirani. Program je skladen s 17. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov.

V vlogi je predstavljena tudi dokaj obširna primerjava predlaganega programa s tremi tujimi študijskimi programi, MA in Anthropology and Cultural Politics, Velika Britanija, Goldsmiths, University of London Historical and Comparative Studies of the Science and Humanities, Nizozemska, Faculty of Humanities, University of Utrecht, Anthropologie Sociale et Ethnologie, Francija, EHESS, Pariz. Na podlagi predstavljene primerjave je mogoče ugotoviti, da je predlagani program ob upoštevanju določenih specifičnosti, ki se nanašajo predvsem na razmerje med temeljnimi (obveznimi) in izbirnimi predmeti, v vseh zahtevanih elementih mednarodno primerljiv in omogoča tako mobilnost študentov, kot tudi akademskega osebja. Mednarodno sodelovanje je izkazano z navedbami v vlogi in *Načrtom o mednarodnem sodelovanju*. ISH ima izkazano mednarodno sodelovanje v preteklosti in dogovore za nadaljevanje v prihodnosti tako z visokošolskimi zavodi doma in v tujini. Še posebej je treba opozoriti na sklenjene dogovore o sodelovanju s posameznimi raziskovalnimi institucijami, kar zagotavlja ustrezno ozadje za uresničevanje intence o dejavnem vključevanju študentov v raziskovalno delo.

Znova moramo ugotoviti, da so cilji programa splošno opredeljeni in posledično vodijo v splošno opredeljene kompetence. Specifične kompetence so pogojno opredeljene v učnem načrtu (za vsak posamezen predmet) – skladnost s cilji. Iz prilog lahko sklepamo, da obstaja delna skladnost kompetenc s cilji, saj so cilji in kompetence opredeljeni skupaj tako, da je težko povezati posamezni cilj in njemu ustrezne dosežene kompetence. Posamezni predmeti

pod rubriko cilji in kompetence navajajo namen modula, čeprav program ne predvideva modulov. Znanje in razumevanje je pri posameznih predmetih opredeljeno splošno in ne specifično.

Študijske obveznosti so ustrezno opredeljene v vlogi in v *Pravilniku o nadaljevanju in dokončanju študija* ter v *Pravilniku o magistrskem študiju*.

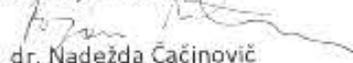
Napredovanje v programu in možni prehodi med programi so jasno definirani in omogočajo študentom ustrezno načrtovanje dela in potencialnih odločitev za možni vstop v predlagani program. Izpolnjena je celotna 10. točka 17. člena *Meril za akreditacijo in evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov*.

Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa so v skladu z zakonskimi določbami, prav tako je urejeno priznavanje prej pridobljenega znanja in načini ocenjevanja, ter pogoji za napredovanje po programu, po zgoraj omenjenih pravilnikih. Strokovni naslov in okrajšava sta tvorjena v skladu z zakonskimi določili.

Na podlagi pregleda vloge in javno dostopnih informacij ter vseh v tem poročilu zapisanih ugotovitev lahko zaključimo, da je predlagani magistrski študijski program 2. stopnje »Humanistične znanosti« pripravljen tako, da glede na znane informacije in tolmačenja zakonodaje zadovoljuje pogoje za akreditacijo, ter bo ob sprotnem izpopolnjevanju študentom dal možnosti pridobivanja ustreznih znanj, ki jih tudi okolje nedvomno potrebuje.

v Mariboru, 4. 2. 2012

dr. Bojan Borstner

dr. Nadežda Čačinovič

Petra Kurinčič

pod rubriko cilji in kompetence navajajo namen modula, čeprav program ne predvideva modulov. Znanje in razumevanje je pri posameznih predmetih opredeljeno splošno in ne specifično.

Študijske obveznosti so ustrezno opredeljene v vlogi in v *Pravilniku o nadaljevanju in dokončanju študija* ter v *Pravilniku o magistrskem študiju*.

Napredovanje v programu in možni prehodi med programi so jasno definirani in omogočajo študentom ustrezno načrtovanje dela in potencialnih odločitev za možni vstop v predlagani program. Izpolnjena je celotna 10. točka 17. člena *Meril za akreditacijo in evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov*.

Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa so v skladu z zakonskimi določbami, prav tako je urejeno priznavanje prej pridobljenega znanja in načini ocenjevanja, ter pogoji za napredovanje po programu, po zgoraj omenjenih pravilnikih. Strokovni naslov in okrajšava sta tvorjena v skladu z zakonskimi določili.

Na podlagi pregleda vloge in javno dostopnih informacij ter vseh v tem poročilu zapisanih ugotovitev lahko zaključimo, da je predlagani magistrski študijski program 2. stopnje »Humanistične znanosti« pripravljen tako, da glede na znane informacije in tolmačenja zakonodaje zadovoljuje pogoje za akreditacijo, ter bo ob sprotnem izpopolnjevanju študentom dal možnosti pridobivanja ustreznih znanj, ki jih tudi okolje nedvomno potrebuje.

v Mariboru, 4. 2. 2012

dr. Bojan Borstner

dr. Nadežda Čačinovič

Petra Kurinčič
Petra Kurinčič

pod rubriko cilji in kompetence navajajo namen modula, čeprav program ne predvideva modulov. Znanje in razumevanje je pri posameznih predmetih opredeljeno splošno in ne specifično.

Študijske obveznosti so ustrezno opredeljene v vlogi in v *Pravilniku o nadaljevanju in dokončanju študija* ter v *Pravilniku o magistrskem študiju*.

Napredovanje v programu in možni prehodi med programi so jasno definirani in omogočajo študentom ustrezno načrtovanje dela in potencialnih odločitev za možni vstop v predlagani program. Izpolnjena je celotna 10. točka 17. člena *Meril za akreditacijo in evalvacija visokošolskih zavodov in študijskih programov*.

Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa so v skladu z zakonskimi določbami, prav tako je urejeno priznavanje prej pridobljenega znanja in načini ocenjevanja, ter pogoji za napredovanje po programu, po zgoraj omenjenih pravilnikih. Strokovni naslov in okrajšava sta tvorjena v skladu z zakonskimi določili.

Na podlagi pregleda vloge in javno dostopnih informacij ter vseh v tem poročilu zapisanih ugotovitev lahko zaključimo, da je predlagani magistrski študijski program 2. stopnje »Humanistične znanosti« pripravljen tako, da glede na znane informacije in tolmačenja zakonodaje zadovoljuje pogoje za akreditacijo, ter bo ob sprotnem izpopolnjevanju študentom dal možnosti pridobivanja ustreznih znanj, ki jih tudi okolje nedvomno potrebuje.

v Mariboru, 4. 2. 2012

dr. Bojan Borstner

Nadežda Čačinovič

dr. Nadežda Čačinovič

Petra Kurinčič